AGRESIVITATE SI DISTRUCTIVITATE IN PSIHANALIZA

Pentru prima data in istorie, agresivitatea distructiva pericliteaza astazi nu doar omite parti ale populatiei, ci insasi existenta umanitatii. Daca inceputul secolului XX a fost marcat de problematica sexualitatii, sfarsitul secolului XX sta sub semnul problematicii agresivitatii distructive.

In *prima teorie* a instinctelor (in vigoare pana in 1914) *agresivitatea nu avea statutul unui instinct de sine statator, ea fiind asociata ca un mijloc al instinctelor Eului.* Fortele instinctuale erau sexualitatea si instinctele Eului. Agresivitatea nu primea o atentie deosebita, teoria freudiana corespundea teoriei frustrarii. Agresivitatea e declansata de o dorinta ce frustreaza personalitatea noastra.

*A **doua teorie*** (1920) "***Dincolo de principiul placerii***" contine viziunea ultima a lui Freud asupra agresivitatii. Reprezinta un punct de vedere particular in contextul celorlalte teorii dupa agresivitate. Desi este intitulata teorie despre instincte, este totusi o teorie cu pronuntate aspecte filosofice. *Cele doua instincte fundamentale pe care le descrie Freud sunt Eros si Thanatos.*

Eros si Thanatos ca forte instinctuale primordiale seamana cu principiile ultime ale filosofiei din Grecia antica. Freud abandonandu-se placerii de a filosofa declara ca scopul acelei teorii este de a lamuri enigma vietii.

Eros – Freud desemneaza *acea categorie de instincte al caror scop este promovarea si conservarea vietii.* Aceasta promovare se obtine prin alaturarea unitatilor vitale in complexe vitale tot mai cuprinzatoare (de la organism unicelular – multicelular – animale). Include nu doar instinctul sexual ci si cel de autoconservare precum si libidoul narcisic. Nu are ca substrat anumite celule ale organismului, ci este o particularitate a tuturor celulelor. Din punct de vedere psihic Erosului ii corespunde principiul placerii si principiul realitatii care este forma modificata a principiului placerii. In a doua teorie despre instincte e depasit dualismul sexualitate-autoconservare care domina prima teorie despre instincte. Dintr-o contradictie intersistemica, opozitia conservare-sexualitate isi pierde din importanta pentru psihanaliza.

Thanatos – Freud desemneaza *acea categorie de forte instinctuale al caror scop ar consta in reducerea absoluta a tensiunii, in readucerea vietii la stadiul anorganic care a precedat-o.* Problema distructivitatii – Thanatos = instinct in virtutea caruia initial distructivitatea e indreptata impotriva propriului organism. Presupunem ca agresivitatea este un instinct; distructivitatea este autodistructivitate; autodistructivitatea orientata spre lume se alimenteaza din aceasta distructivitate originara. Orientarea spre lume a autodistructivitatii se realizeaza prin aglomerarea unitatilor vitale in organisme tot mai cuprinzatoare, agresivitatea distructiva e organizata in interiorul celulei si canalizata spre exteriorul organismului.

Teoria instinctului mortii se bazeaza pe compulsia la repetitie (viata psihica s-ar ghida pe langa principiul placerii si realitatii si pe principiul repetitiei). *Ceea ce se opune principiului placerii este principiul repetitiei.*

Fapte pe care se bazeaza psihanaliza:

- Transferul – se repeta nu doar aspectele placute, ci si aspectele neplacute ale vietii sale.
- Simptomele – o parte dintre ele sunt prin insasi natura lor repetitive (ritualuri obsesionale). Orice simptom repeta mai mult sau mai putin transparent un conflict din trecut.
- Intoarcerea refulatului – ceea ce a fost refulat revine deghizat.

Se inregistreaza fenomenul in care agresivitatea are rol important:

- Sadism si masochism.
- Ambivalenta afectiva – demonstreaza ca sentimentele fata de ceilalti sunt ambivalente.